

propriation af Rettigheder, som Vedkommende havde, forges i høi Grad, naar man tager Hensyn til det andet Punkt, som § 1 omtaler, nemlig at Sædegaardseierne, idet der fratages dem den omhandlede Ret, skulle have en Erstatning af en, som Lovforslaget synes at forudsætte, ganske væsentlig Natur. Danske Lov 2—23—11 bestemmer, at idet de blive fritagne for Tiende, skulle de være pligtige at holde deres Tjenere til at tiende retfærdig. Sa. ved første Dickast kunne de, som ikke kjende nærmere til Forholdet, tro, at det var en ganske fortrinlig Erstatning, der blev given derved, at de bleve frie for den Byrde, at holde Vedkommende til at tiende retfærdig; men der eksisterer jo slet ikke længere en saadan Forpligtelse med nogen praktisk Virkning. Forpligtelsen for Sædegaardseierne til at vaage over, at der bliver tiendet retfærdig af dem, der henhøre under Sædegaardene, gjaldt naturligtvis kun i de Tilfælde, hvor Tienden blev erlagt in natura, i Kjøven. Der havde det Betydning, og det kunde blive en Byrde for Sædegaardseierne at staa til Ansvar for, at der blev tiendet retfærdig; men der er jo slet ikke Tale om at erlægge Tienden saaledes. Efter den kongelige Indbydelse af 1796 eller efter Forening erlægges der jo altid et bestemt Bederlag for Tienden i Stedet for at tage den in natura, og hvad vil man saa fritage for? Det er klart, at den Forpligtelse, som endnu efter Indbydelsen af 1796 og Forordningen af 8de Januar 1810 paahviler vedkommende Sædegaardseiere, slet ikke staaer i Forbindelse med det Udgangspunkt, hvorpaa Lovudkastet hviler. Den Forpligtelse, som nu paahviler Sædegaardseierne, er den, at de paa samme Maade, som med Hensyn til kongelige Skatter skulle staa til Ansvar for et bestemt Lidsrum for Erleggelsen af det Bederlag, som er traadt i Stedet for Tiendepælsen in natura, og Ansvar maa vistnok efter rigtig Fortolkning af Forordningen af 8de Januar 1810 strække sig til det Alar, hvori Tiendetageren har Fortrinsret i Bedrens Bo. Men det er dog klart, at Lovforslagets Grundvold, i det Mindste een af Grundvoldene i § 1, indeholder en fuldstændig Sammenblanding af de Forhold, som man skulde have haft for Die, førend man affattede og indbragte i Folkethinget et saadant Forslag. Jeg skal ikke indlade mig paa yderligere Kritik af det, men vist er det — jeg gaar ikke nærmere ind derpaa, fordi jeg har haft den Fornøielse i to tidligere Samlinger at underkaste Lovforslaget en Kritik i andre Retninger end den, jeg i Dag har omtalt med Hensyn til Retfærdigheds spørgsmaalet — at Resultatet af, hvad jeg i de forrige Samlinger har godgjort, er, at det er et Lovforslag, som aldeles træder lovhjemlede Rettigheder under Fødder.

Winther: Derfom disse Bebreidelser rettedes imod mig alene, skulde jeg tage mig dem meget let. Det ærede Medlem er altid saa streng

i sin Dom; navnlig naar der fremkommer et Lovforslag fra en Lægmænd, som ikke har hans juridiske Lærdom, veed han altid at udfinde mangfoldige Anser derimod. Selv ved en Leilighed, hvor dette Lovforslag udgav sig for at være fremkommet som Grundlag for en Slags Forespørgsel til Ministeriet, kom ogsaa hele det juridiske Apparat i hans Hoved frem for at faae det klassificeret under de Forhømmelsesrubriker, som han har rede ligeoverfor saadanne Lovforslag. Men jeg skal gjøre opmærksom paa, at dette Thing i det Mindste tre Gange har ladet denne Sag gaa til anden Behandling, og det har ifjor nedsat et Udvalg derom. Derfor forekommer hans Udtalelser mig at røbe en vis Hensynsløshed ligeoverfor dette Things Flertal, en Hensynsløshed, som jeg ikke havde troet, at det ærede Medlem vilde fremkomme med. Men medens jeg meget let kan bære, hvad det ærede Medlem saaledes udser over mig, antager jeg tillige, at de mange Skuldre, som skulle bære den øvrige Forhaanelse, maaske endnu lettere.

Formanden: Det er et Udtryk, som ikke er tilstedeligt.

Winther: Med Tilladelse, Hr. Formand! Det forekommer mig, at det, at sige om et Lovforslag, som tre Gange er gaaet gjennem Thinget her til videre Fremme, at det træder al Retfærdighedsfølelse under Fødder, maa betegnes paa den Maade, som jeg ikke tør gjentage; men jeg tror dog, at det røber en vis Hensynsløshed lige over for det Things Flertal, som har vedtaget Beslutningen; thi dersom jeg havde den Overbevisning, at Lovforslaget, som det forelaa, traadte al Retfærdighedsfølelse under Fødder, vilde jeg stamme mig ved at give det min Stemme, og jeg antager, at der er Mange, der føle som jeg lige over for den Slags hovmodige Ytringer.

Formanden: Det ærede Medlem forglemmer sig selv ved at bruge en saadan Ytring; jeg kalder det ærede Medlem til Orden derfor.

Octavius Hansen: Jeg tror, at den ærede sidste Læser tog feil, naar han sagde, at dette Lovforslag er gaaet tre Gange gjennem Thinget; saavidt jeg erindrer, gif det ikke længere end til 2den Behandling, og den ærede Forslagsstiller tager vistnok feil, naar han tror, at Thinget vilde have ladet Lovforslaget komme fra sig uden meget væsentlige Modifikationer. Jeg tror overhovedet, at, hvis de Eiendomsbesiddere, som vilde berøres af dette Lovforslag, havde samme Opfattelse som det ærede Medlem, at dette Lovforslag havde Udfigt til at gaa gjennem dette og det andet Thing, saa vilde de søge i Tide at varetage deres Interesser, og, hvis der i det ærede Medlems Valgfreds findes Parcellister af Sædegaarde, vilde han have